

DOMÉNECH, AURELI y HERRERO, ANTONIO. *ADRIÀ PINA: POLÍTICA INTERNA*. Catálogo de la exposición en la Llotja de Sant Jordi, Alcoi.

Depósito legal: A 12-2016

ADRIÀ PINA: POLÍTICA INTERNA

I. NOTA INTERNA (QUÈ)

Sobre l'obra d'Adrià Pina va dir Vicent Carda que “és una manera de fer de la pintura un joc, una eina que acaba posada al servei de l'espectador i del pintor a través d'un llenguatge realitzat amb entusiasme, amb humor i crítica”.

Sens dubte, una de les claus de la pintura d'Adrià és la seua facilitat per convertir l'espectador en còmplice. L'espectador, vulga o no, acaba sent partícip d'un discurs. Un discurs ple de profunditat intel·lectual, que no obstant això es mostra des de paràmetres irònics. Pina no necessita ser tràgic per ser transcendent, però ho és; no necessita aparentar gravetat i sofriment per a la denúncia sociopolítica, i no obstant això, la fa. Sota l'alegria de pintar i el colorit subjau la transmissió de tot un seguit de valors ètics i polítics. Una política interna.

Tot aquest moviment es desenvolupa com a continuum al voltant d'una permanent reflexió de tres fenòmens que històricament defineixen el seu treball com a pintor i que es combinen entre ells com forces aparentment disperses, però amb un alt grau de complementaritat.

D'una banda, la societat contemporània a la qual Adrià no és aliè des de la talaia del seu estudi. Posant sobre la taula els seus problemes i contradiccions com a objectiu d'un discurs artístic que també acaba sent social i polític. Per una altra, la mitologia icònica de la cultura de masses -en un món contemporani profundament interconnectat-. I finalment, la necessària introspecció reflexiva del propi artista com a agent partícip d'aquesta societat a la qual vol analitzar.

Tot això amb un estil inconfusible i que Adrià ha convertit gairebé en una marca amb el pas dels anys. Un estil que ja ha estat analitzat innumbrables vegades. Després de tants anys, i d'una consolidada maduresa, potser cal aportar poc al respecte. La seua pintura transmet un talent tècnic superlatiu, indubtable. És una obra d'acabats polits, curiosos, en els que no només podem entreveure la profunditat d'un determinat discurs intel·lectual, sinó que posa de manifest el profund coneixement de l'ofici que té entre mans, on res és a l'atzar.

Les seues obres fan que sembla fàcil i gairebé casual un treball en realitat ímprobable de rigor tècnic, de coneixement de la perspectiva i l'espai, del tractament pictòric i del dibuix, com a base de tota obra de vocació figurativa. Són tractats com un element en realitat menor i secundari en els seus quadres, perquè l'important no és, per descomptat, l'espai, el color i la perspectiva. Adrià Pina no deixa de sorprendre visualment pel seu divertit realisme visual.

En resum, sota el títol genèric de Política Interna, Adrià Pina continua en aquesta mostra treballant valors que han fet de la seua obra una trajectòria reconeixible i coherent.

II. NOTA INTERNA (COM)

En altres escrits en els quals hem abordat la seua obra intentàvem definir el COM de les seues sèries com un gran inventari de símbols icònics que viuen en el núvol com els nous sistemes d'emmagatzematge informàtic. Elements que Adrià recupera, volteja i modifica segons les necessitats que té en cada moment de conformar discursos concrets.

Fent un paral·lelisme musical, és com si Adrià tinguera en el seu estudi una gran orquestra simfònica amb la qual poder realitzar diferents instrumentacions i seccions sonores. Agrupacions instrumentals amb les que compon peces diferents i on cada instrument pot esdevenir en solista, en acompanyant, en harmonia secundària o simplement calla esperant el seu moment. Al final, tota la seua trajectòria s'ha anat formant de manera evolutiva com un abecedari d'eines cada vegada més ampli i més complex. Un corpus contínuament ampliat d'efectes, temes i motius. Eines que, una vegada seleccionades, localitzades i amb el seu paper assignat, desenvolupa en sèries; una altra de les principals característiques de la seua obra.

Les sèries van i vénen segons el moment creatiu de l'autor. Naixen en un moment de la seua trajectòria, potser quan són inspirades, potser, per què no, quan són necessàries. Però en cap moment són tancades. Una vegada que s'han incorporat a l'imaginari de la seua obra, i l'imaginari dels que admirem la seua obra, poden ser de nou recuperades, treballades, analitzades, reformulades. En successives visites cobren nous significats.

Cada sèrie té una intrahistòria particular. Van enriquint-se amb aportacions que situen l'obra en un moment coetani de la seua creació amb elements que no només es redefeixen en el context de l'obra, sinó que alteren els significats que tindrien en la realitat per emergir com a propis i que, com ja vam escriure en 2010, funcionen com un univers oscil·lant en el qual els temes tractats inicien un procés gradual de contracció, d'eliminació i connotació per després sorgir de manera inversa com un procés expansiu.

En l'obra d'Adrià, les sèries són els diferents capítols d'aquesta trajectòria. Zones de reflexió i evolució discursiva a les que, de sempre, ha atorgat un nom propi i identificatiu que fa més evident aquest desig de l'autor d'entendre-les com petits universos compactes. Gairebé podríem dir que discorren com gèneres pictòrics propis, i com a tals, s'individualitzen dins un conjunt que, vist en perspectiva, construeixen la poderosa simfonia visual que és la seua obra.

En cada sèrie, un d'aquests elements pren el control, es converteix en el centre d'atenció i es deixa acompanyar d'altres que, protagonistes en sèries pretèrites o potser futures, realitzen al seu torn un paper subordinat.

Política Interna presenta els últims treball d'Adrià al voltant de 3 sèries. "Mans", "Capses" i "Estudi". Una exposició en la que podrem gaudir de dos vells amics revisitats, com "Mans" i "Capses" i un nou començament; "Estudi". Una combinació que ofereix, tot i la novetat més rabiosa de cada obra en concret, una visió racional de la seua trajectòria més madura i un exemple de les seves temàtiques més intimistes.

III. NOTA INTERNA (MANS)

Mans és una sèrie transversal en l'obra de Pina. Reinterpretada en la seua trajectòria i, pensem sincerament, que especial. Dins del vast univers visual d'Adrià, de les cites pop, de les arquitectures històriques, de la cultura de masses, Mans és com una tornada a la llar, a la introspecció, i, sens dubte, a la família i amics.

Per a nosaltres es com una mena de refugi. En aquests continus processos expansius i contractius del seu univers visual; enmig de la voràgine d'efectes i de referències a la iconografia de masses, sembla que Adrià necessita de tant en tant tornar sobre si mateix. Fer una reflexió interna, tenir una mirada intimista. Mans, com a sèrie, existeix des de fa més de trenta anys. Unes mans que han estat les de la seua mare, que han estat les del seu germà, que per descomptat han estat les seues i que, també han estat les dels seus fills.

Més enllà del seu valor discursiu, Martí Domínguez ja va ressaltar un aspecte capital abans comentat de l'ofici d'Adrià i que en Mans adquireix tota l'extensió del seu significat: La seua destresa tècnica, ja que en l'àmbit del dibuix i la pintura, encaixar, dibuixar i il·luminar mans és probablement un dels aspectes tècnicament més difícils de qualsevol intent de pintura naturalista.

Mans viu ara una mena de tercera època. Les seues primeres mans, aquelles que van ser de la seua mare, es mostraven nues i eren pràcticament quadres monocromàtics. Anys després, principalment amb les mans dels seus fills, la sèrie va viure una eclosió de colorit. Eren mans tacades de pintura en vius colors, fortament cromatitzades, com mans jugant al quadre. Un símbol més a la seua pintura.

En aquesta ocasió, Adrià torna a les mans monocromàtiques de la seua primera època. Però el monocromatisme és violentat mitjançant la utilització com a cita secundària de dos elements que contribueixen de redefinir la sèrie i obrir-la a altres expectatives. D'una banda, els llapis de colors, un element molt reconegut en la seua trajectòria, que, sorgit de les caixes, funcionen a manera de complement de fons colorista. D'altra, grans bandes de color lateral de fort contingut compositiu. La seua potència no condiciona la temàtica sinó l'obra de nova realització artística que afegeix bellesa i visualitat a un element compositivament molt potent. Aquestes bandes en el conjunt de tota la sèrie que

Adrià presenta funcionen com un joc de cinemàtica cromàtica ja que són blau, vermell i groc.

Així, Adrià construeix la seua pròpia mà, un ostentació de dibuix, una mà que dialoga amb l'eina principal del seu treball, el llapis i que compositivament es reajusta mitjançant la base de tot quefer pictòric, la taca.

Línia i taca, dibuix i pintura.

IV. NOTA INTERNA (CAPSES)

Capses es una altra de les sèries més representatives d'Adrià. Per a Jaume Vidal, "la caixa és com un tros de la societat". És evident que de l'individu i de la seua vida en societat també parla l'obra de Pina, encara que siga mitjançant objectes que sobre una taula ens semblen insignificants, però que en els quadres de l'artista obtenen tota la seua dimensió i significació.

Més enllà d'aquest afortunat paral·lelisme, Capses és en rigor una sèrie també de cert aire intimista. Contràriament a Mans, Capses és una sèrie que treballa a partir de l'objecte. L'eina cos de les mans davant de l'eina objecte de les caixes. I sobre aquesta premissa de partida les caixes acaben convertides en un objecte tant real com conceptual.

Després d'una sèrie nascuda en els anys 80, Capses torna a brillar amb força entre els anys 2002-2006 i té ara, un nou protagonisme. Unes caixes que també han tingut un procés evolutiu cap al colorit i el cromatisme des del rigor mimètic que mostraven inicialment.

Les caixes d'Adrià, que recollien elements propis d'un estudi de pintura com esfumins, compassos o pots de tinta, en els primers anys del segle XXI s'omplen de llapis de colors, de xicotets submarins, de forats en els quals personatges transiten pel quadre, de ratolins que transiten per una caixa que més aviat sembla un formatge. Fins i tot, utensilis més recents de la tecnologia, com llapis de memòria, etc. En definitiva, una obra plena d'humor, i d'ironia on l'element surrealista, sempre present en l'obra d'Adrià, es fa més evident.

En aquesta "Política Interna", Adrià assumeix el surrealisme cap al qual les caixes han anat evolucionant amb el temps com una categoria i cita en si mateixa. El paisatge s'ompli d'elements simbòlics surrealistes, de llapis retorçats i reblanits i de cites específicament dalinianas com els rellotges tous.

V. NOTA INTERNA (ESTUDI)

Estudi és la sèrie més innovadora d'aquesta exposició. L'embolcall del seu discurs té certa relació tant amb "Mans" com amb "Capses" pel que fa al seu paral·lelisme introspectiu. El seu propi estudi és el decorat d'un discurs que aquesta vegada, aprofundeix de manera explícita en el discurs polític. En una època com la que vivim de crisi tant política com econòmica, Adrià ha decidit portar al primer terme el discurs polític de manera específica.

La pintura d'Adrià més política té les seues arrels en el propi començament de la seua carrera, on Adrià aborda grans temes de la societat contemporània. Però Adrià ja no és un jove idealista que necessita posar sobre la taula, de manera transcendent, els grans temes de la societat. Com ja vam dir, ja no necessita dels grans discursos i aparentar gravetat.

En "Estudi", ja no parla de grans temes com l'ecologisme o el capitalisme, sinó que amb el fi humor que ha desenvolupat amb els anys, deixa en el quadre l'evidència surrealista (és aquest cas entesa com a adjectiu i no com a categoria artística) de la política actual. La mateixa contundència en el missatge amb els elements mínims necessaris.

Al cap i a la fi, hi ha poques coses més surrealistes que la secretària general del Partit del Govern "acomiadant en diferit" a un tresorer que porta diversos mesos a la presó. El discurs d'Adrià consisteix en què l'espectador descobrisca i desenvolupe la seua pròpia conclusió a través del que s'ha vist en el quadre. No cal dir-li a l'espectador que l'autor es preocupa, en mig d'una severa crisi, per l'elevada corrupció en l'ecosistema polític (que potser, durant anys serà un signe de valencianitat al nostre pesar).

Adrià confia que les frases que simbolitzen la problemàtica de la corrupció a Espanya siguin l'aixeta que active l'espectador com a element actiu del discurs. L'acomiadament de Luis Bárcenas, l'enregistrament d'Alfonso Rus comptant bitllets, les justificacions de José Antonio Monago als seus nombrosos viatges a les illes Canàries.

A "Estudi", Adrià Pina mostra un esperit més polític i compromès. Un discurs sobre el paisatge de les seues pintures, pots i prestatgeries. Un univers intern, una política interna, on l'espectador esdevé còmplice de l'artista.

Aureli Domènech - Antonio Herrero